

Utbildningsplan

Ämneslärarprogrammet inriktning gymnasieskolan med inriktning mot ingång religion 300 högskolepoäng

Master of Arts/Science in Secondary Education - Upper Secondary School *with
Orientation Towards First Subject Religious studies* 300 Credits

1. Programmets mål

1.1 Mål enligt Högskolelagen (1992:1434), 1 kap. 8 §:

Utbildning på grundnivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

1.2 Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt

forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen ska studenten också

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdigheter och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och

utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,

- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att använda och värdera läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

1.3 Utbildningsprogrammets mål

-

2. Huvudsaklig uppläggning

2.1 Omfattning enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 300 eller, när så krävs, 330 högskolepoäng.

För examen krävs att utbildningen omfattar följande områden: ämnes- och ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i något av skolväsendets ämnen för vilket det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan, utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

För ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan ska utbildningen omfatta ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 225 eller, när så krävs, 255 högskolepoäng och omfatta ämnesstudier i två undervisningsämnen. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ska 15 högskolepoäng utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning. Utbildningen ska omfatta en fördjupning om 120 högskolepoäng i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 högskolepoäng. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 120 högskolepoäng inom de ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen. Inriktningen ges med ett begränsat antal ämneskombinationer.

Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska anknyta till kommande yrkesutövning och omfatta följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling och lärande, som ska ha ett tvärvetenskapligt perspektiv där kognitionsvetenskap ingår, samt specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- bedömning och betygsättning, och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Självständigt arbete (examensarbete)

För ämneslärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om 30 högskolepoäng i ett av de undervisningsämnen för vilket utbildningen är avsedd.

2.2 Utbildningens struktur

Ämneslärarprogrammet inriktning gymnasieskolan består av två integrerade utbildningsområden, ämnesstudier och pedagogiskt arbete. Dessa två utbildningsområden varvas genom utbildningen i form av en inbyggd progression mot examensmålen. I de fall det krävs 120 hp i två ämnen görs en individuell studieplan.

300 hp (120+90)

T1: Ämne 1

T2: Ämne 1

T3: Ämne 1

T4: Pedagogiskt arbete 1

T5: Ämne 2

T6: Ämne 2

T7: Ämne 2

T8: Pedagogiskt arbete 2

T9: Pedagogiskt arbete 3

T10: Examensarbete i ämne 1 eller 2

Betyg sätts på del av kurs och på fullständig kurs på sätt som framgår av kursplanen. Inom programmet används betygsskalan *Väl godkänd*, *Godkänd* eller *Underkänd*.

2.2.1 Ämnesstudier och examensarbete

Ämnesstudierna består av akademiska ämneskurser och ämnesdidaktik. Ämnesstudierna ger på så vis både fördjupade ämneskunskaper och en tydlig yrkesförberedelse. För att ytterligare stärka yrkesrelevansen genomförs obligatoriska fältdagar inom ramen för ämnesstudierna.

De ämnes- och ämnesdidaktiska studierna omfattar 90 högskolepoäng på grundnivå i två ämnen, vilka sedan följs upp av kurser i pedagogiskt arbete (utbildningsvetenskaplig kärna, UVK, och verksamhetsförlagd utbildning, VFU, i ämnet). Ämnesstudierna avslutas med ett ämnesdidaktiskt examensarbete om 30 högskolepoäng i ett av utbildningens ämnen.

2.2.2 Pedagogiskt arbete med verksamhetsförlagd utbildning

Pedagogiskt arbete består av utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) om 60 högskolepoäng och högskolepoäng verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng. Pedagogiskt arbete fokuserar den pedagogiska yrkesverksamhetens praktik och teori. Ämnet är således mångvetenskapligt och integrerar teorier och metoder från olika forskningsfält där den pedagogiska yrkesverksamheten står i centrum.

Den verksamhetsförlagda utbildningen omfattar 30 högskolepoäng och genomförs inom relevant verksamhet och inom utbildningens ingående ämnen, vilket innebär att den

studerande genomför verksamhetsförlagd utbildning i samtliga undervisningsämnen som ingår i examen. De praktiska momenten integreras med ämnesdidaktiska studier men också med UVK-kursernas innehåll för att skapa goda förutsättningar för den studerande att successivt utveckla förmågan att planera, genomföra, utvärdera och utveckla sin ämnesundervisning.

Den verksamhetsförlagda utbildningen har en progression där den studerande förväntas visa allt större grad av självständighet i det pedagogiska arbetet, vilket synliggörs genom att de första två VFU-kurserna ligger på grundnivå medan den avslutande förläggs på avancerad nivå. Den studerandes kunskaper och erfarenheter från VFU:n är också av betydelse för valet av ämnesdidaktiskt problemområde som studeras inom det självständiga arbetet (examensarbetet).

3. Programmens kurser

Inom utbildningsområdet pedagogiskt arbete ingår följande obligatoriska kurser.

- Skolväsendets historia och samhällsuppdrag – ämneslärare, 15 hp, grundnivå
- Didaktik och ledarskap för ämneslärare, 15 hp (varav 7,5 hp VFU), grundnivå *eller* Didaktik och ledarskap för ämneslärare inriktning gymnasieskolan, 15 hp (varav 7,5 hp VFU), grundnivå (fr.o.m. HT20)
- Utveckling och lärande - ämneslärare, 15 hp (varav 7,5 hp VFU), grundnivå *eller* Utveckling och lärande för ämneslärare inriktning gymnasieskolan, 15 hp (varav 7,5 hp VFU), grundnivå (fr.o.m. HT20)
- Sociala relationer, konflikter och makt - ämneslärare, 7,5 hp, grundnivå *eller* Sociala relationer, konflikter och makt i grundskolan åk 7-9 och gymnasieskolan, 7,5 hp, grundnivå (fr.o.m. HT20)
- Utvärdering och utvecklingsarbete för ämneslärare, 7,5 hp, avancerad nivå *eller* Utvärdering och utvecklingsarbete i grundskolans åk 7-9 och gymnasieskolan, 7,5 hp, avancerad nivå (fr.o.m. HT20)
- Bedömning och betygssättning för ämneslärare, 7,5 hp, avancerad nivå
- Verksamhetsförlagd utbildning - ämneslärare, 15 hp, avancerad nivå *eller* Verksamhetsförlagd utbildning i gymnasieskolan, 15 hp, avancerad nivå (fr.o.m. HT20)
- Vetenskapsteori och utbildningsvetenskaplig forskning för ämneslärare, 7,5 hp, avancerad nivå

Ämnesstudierna består av följande kurser:

- Ämne 1 med didaktisk inriktning I, 30 hp, grundnivå
- Ämne 1 med didaktisk inriktning II, 30 hp, grundnivå
- Ämne 1 med didaktisk inriktning III, 30 hp, grundnivå
- Ämne 2 med didaktisk inriktning I, 30 hp, grundnivå

- Ämne 2 med didaktisk inriktning II, 30 hp, grundnivå
- Ämne 2 med didaktisk inriktning III, 30 hp, grundnivå
- Examensarbete i ämne 1 eller 2, 30 hp, avancerad nivå

Ämneskombinationer

I enlighet med Förordning (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare, 4 kap, kan samtliga ämnen vid Högskolan Dalarna, inom ramen för en ämneslärarexamen inriktning gymnasieskolan, kombineras fritt med varandra med undantag för följande begränsningar:

- Ämnena bild och idrott och hälsa kan inte kombineras med varandra.

Inkluderas andra ämnen än de vid Högskolan Dalarna kan fler begränsningar finnas.

4. Examensbenämning

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan (Degree of Master of Arts/Science in Secondary Education – Upper Secondary School,), omfattande 300/330 högskolepoäng.

5. Behörighet

Grundläggande behörighet samt Engelska 6, Samhällskunskap 1b alt 1a1+1a2, Historia 1b alt 1a1+1a2

6. Summary in English

7. Övrigt

Ersätter tidigare utbildningsplan LPGYA (RELI).

Fastställd:

Fastställd i prefekt för institutionen för lärarutbildning 2023-12-20
Utbildningsplanen gäller fr.o.m. HT 2024

Reviderad:

Reviderad 2024-02-14
Revideringen är giltig fr.o.m. VT 2024